

I. DISPOSICIONS GENERALS

CAP DE L'ESTAT

4705 *Reial decret llei 16/2020, de 28 d'abril, de mesures processals i organitzatives per fer front a la COVID-19 en l'àmbit de l'Administració de justícia.*

I

El 14 de març passat, el Consell de Ministres va aprovar el Reial decret 463/2020, de 14 de març, pel qual es declara l'estat d'alarma per a la gestió de la situació de crisi sanitària ocasionada per la COVID-19, en què es van incloure, entre altres mesures, limitacions a la llibertat de circulació de les persones, amb els efectes que això comporta per als ciutadans, els treballadors i les empreses. Específicament, en l'àmbit de l'Administració de justícia, es va disposar la suspensió dels termes i terminis processals, amb les úniques excepcions necessàries per garantir els drets reconeguts a totes les persones a l'article 24 de la Constitució.

Des d'aleshores, el Govern ha adoptat un conjunt de mesures dirigides a protegir les persones del risc de contagi, a atendre les que són especialment vulnerables, a garantir la prestació de serveis públics essencials, així com a vetllar per les persones treballadores i les empreses.

Per fer front a les possibles conseqüències d'aquestes mesures, l'Administració de justícia s'ha de preparar, tant des del punt de vista de l'adopció dels canvis normatius necessaris en les institucions processals com des de la perspectiva organitzativa, i tot això amb l'objectiu d'assolir una reactivació progressiva del funcionament normal dels jutjats i tribunals.

En efecte, l'Administració de justícia ha patit un alentiment significatiu com a conseqüència de la crisi de la COVID-19, per la qual cosa es fa necessari adoptar aquest Reial decret llei, que té per finalitat, a més d'altres de més concretes, procurar una sortida àgil a l'acumulació dels procediments suspesos per la declaració de l'estat d'alarma quan es produeixi l'aixecament de la suspensió.

Així mateix, s'han d'adoptar mesures en previsió de l'augment de la litigiositat que s'origini com a conseqüència de les mesures extraordinàries que s'han adoptat i de la mateixa conjuntura econòmica derivada de la crisi sanitària.

En un Estat social i democràtic de dret com l'Estat en què vivim, tots els ciutadans i les ciutadanes han de participar en el procés de recuperació de les conseqüències de la crisi. La situació sanitària actual té un impacte global, i causarà efectes negatius en un ampli conjunt de col·lectius socials, si bé les conseqüències socials i econòmiques afectaran més greument els col·lectius vulnerables.

Indubtablement, és necessari configurar procediments que permetin substanciar amb celeritat pretensions amb un origen directe i fàcilment identificable en la crisi sanitària derivada de la COVID-19 com, per exemple, el reequilibri del règim de visites o custòdia compartida pels períodes no gaudits per les limitacions de la llibertat deambulària o altres mesures adoptades per les autoritats sanitàries. Amb aquest mateix fi, es fa necessari declarar la preferència per al despatx i la tramitació d'altres procediments que ja preveuen les lleis processals vigents.

Així mateix, durant tot el temps que perduri aquesta crisi sanitària, s'han d'adoptar mesures que garanteixin el dret a la salut tant de tot el personal al servei de l'Administració de justícia com dels ciutadans i dels professionals que es relacionen amb l'Administració esmentada, i d'aquesta manera es procura evitar situacions de contagi.

Per això és d'una importància singular incloure mesures que garanteixin la distància de seguretat en el desenvolupament de les vistes i audiències públiques i el foment de la incorporació de les noves tecnologies a les actuacions processals i, en general, a les

relacions dels ciutadans i les ciutadanes amb l'Administració de justícia, que evitin, en la mesura que es pugui, concentracions excessives a les seus judicials.

II

Aquest Reial decret llei s'estructura en tres capítols, que contenen un total de vint-i-vuit articles, quatre disposicions addicionals, dues disposicions transitòries, una disposició derogatòria i set disposicions finals.

El capítol I regula les mesures de caràcter processal. En primer terme, s'hi estableix una sèrie de disposicions dirigides a reprendre l'activitat ordinària dels jutjats, a més de donar resposta a l'increment previsible de la litigiositat que derivi de la mateixa crisi sanitària. En aquest sentit, s'hi habilita excepcionalment i de manera parcial el mes d'agost, i amb això es vol donar continuïtat a l'activitat judicial durant aquest mes, que, d'ordinari i amb caràcter general, és inhàbil en l'àmbit de l'Administració de justícia. En efecte, l'article 183 de la Llei orgànica 6/1985, d'1 de juliol, del poder judicial, declara, amb un caràcter general, dies inhàbils els del mes d'agost per a totes les actuacions judicials, si bé permet que les lleis processals declarin urgents actuacions processals, per a les quals s'han de considerar, en tot o en part, hàbils els dies del mes d'agost. Doncs bé, mitjançant aquest Reial decret llei, que conté normes legals processals per poder reactivar l'activitat judicial i recuperar per als ciutadans aquest servei públic essencial, en aplicació del precepte esmentat de la Llei orgànica 1/1985, de 18 de gener, de manera excepcional per a aquest any 2020, es declaren urgents totes les actuacions processals i es declaren hàbils per dur-la a terme els dies 11 a 31 del mes esmentat. És obvi que, per poder recuperar, almenys parcialment, l'activitat processal que no es pugui dur a terme en el període en què l'estat d'alarma estigui en vigor, es fa urgent i necessari declarar hàbils aquests dies. Això exigeix a tots els operadors jurídics que treballen a l'Administració de justícia i als professionals que s'hi relacionen un esforç addicional al que fan diàriament per garantir i protegir els drets dels ciutadans, i els confereix la responsabilitat de ser agents fonamentals en aquest procés que ha d'iniciar la nostra societat per tornar progressivament a la normalitat. Aquesta mesura també exigeix a totes les administracions i institucions implicades una labor acurada d'organització i coordinació. En definitiva, es tracta d'unir forces per part de tots els qui treballen a l'Administració de justícia, s'hi relacionen o la dirigeixen per ajudar la societat i l'economia a recuperar-se com més aviat millor de les conseqüències negatives que deixi al darrere la crisi de la COVID-19.

D'altra banda, els terminis i termes que preveuen les lleis processals van quedar afectats com a conseqüència de la declaració de l'estat d'alarma per a la gestió de la situació de crisi sanitària ocasionada per la COVID-19 amb l'entrada en vigor del Reial decret 463/2020, de 14 de març, excepte els supòsits que exceptua la disposició addicional segona del mateix Reial decret. En nom de la seguretat jurídica és necessari establir unes regles generals per al còmput dels terminis, i a l'article 3 s'opta per la represa del còmput dels terminis i per no prendre en consideració, per tant, el termini que hagi transcorregut prèviament a la declaració de l'estat d'alarma.

Així mateix, encara que els terminis processals s'han suspès en els termes en què s'ha descrit anteriorment, els jutges i magistrats han anat dictant sentències i altres resolucions i se n'ha continuat la notificació en la mesura en què s'ha pogut en funció de la reducció d'activitat del personal al servei de l'Administració de justícia. És previsible, en conseqüència, que, els primers dies que es repregui l'activitat judicial ordinària després de l'aixecament de la suspensió dels terminis processals, es produeixi un increment notori del nombre de recursos presentats contra de les resolucions esmentades. S'ha de garantir que la tornada a la normalitat, una vegada es reactivin els terminis i el servei de notificacions, no comporti un col·lapse de les plataformes per a la presentació d'escrits i demandes, i que els jutjats i tribunals puguin donar resposta a tots aquests documents, així com que els professionals que es relacionen amb l'Administració de justícia tinguin el temps necessari per preparar els escrits processals a fi de protegir el dret de defensa dels seus clients i representats. Per fer-ho, s'acorda l'ampliació dels terminis per a la presentació de recursos contra sentències i altres resolucions que posen fi al procediment i siguin

notificades durant la suspensió de terminis que estableix el Reial decret 463/2020, de 14 de març, així com les que siguin notificades dins dels vint dies hàbils següents a l'aixecament dels terminis processals suspesos, i d'aquesta manera es permet que aquests es puguin presentar de manera esglaonada en un termini més prolongat de temps, i no concentrats en dies escassos després de l'aixecament esmentat.

La regulació «ex novo» d'un procediment especial i sumari per a la resolució de qüestions relatives al dret de família derivades directament de la crisi sanitària és d'un interès particular. Les mesures adoptades per les autoritats sanitàries han tingut incidència en el desenvolupament normal del règim de custòdia i de visites de menors, i han provocat a vegades desequilibris en els temps de gaudi, la qual cosa és previsible que pugui desembocar en demandes i sol·licituds davant els jutjats amb competències en matèria de dret de família. D'altra banda, les conseqüències econòmiques que derivin de la crisi de la COVID-19 poden comportar alteracions en les situacions econòmiques de les persones obligades al pagament de pensions alimentàries o bé en les situacions dels qui en reben, la qual cosa dona lloc que s'instin procediments per a la modificació d'aquestes mesures. Per donar una resposta ràpida i eficaç a aquestes pretensions, aquest Reial decret llei regula aquest procediment especial pensant en particular en l'interès superior de les persones menors afectades i contribueix a protegir-les millor.

En el capítol II s'inclouen mesures en l'àmbit concursal i societari. La crisi sanitària de la COVID-19 constitueix un obstacle addicional a la viabilitat de les empreses concursades que pot determinar o bé la impossibilitat de subscriure o complir un conveni, i abocar les empreses a la liquidació, o bé una dificultat més gran d'alienar una unitat productiva que pugui ser viable. És per això que en el Reial decret llei 11/2020, de 31 de març, pel qual s'adopten mesures urgents complementàries en l'àmbit social i econòmic per fer front a la COVID-19, es va estendre a aquestes empreses la possibilitat d'accedir a un expedient de regulació temporal d'ocupació en els termes del Reial decret llei 8/2020, de 17 de març, de mesures urgents extraordinàries per fer front a l'impacte econòmic i social de la COVID-19.

A les mesures ja adoptades en el Reial decret llei esmentat, ara se n'hi afegeixen d'altres, amb una triple finalitat. En primer lloc, mantenir la continuïtat econòmica de les empreses, els professionals i els autònoms que, amb anterioritat a l'entrada en vigor de l'estat d'alarma, complien regularment les obligacions derivades d'un conveni, d'un acord extrajudicial de pagaments o d'un acord de refinançament homologat. Respecte d'aquests deutors, s'ajorna el deure de sol·licitar l'obertura de la fase de liquidació quan, durant la vigència del conveni, el deutor conegui la impossibilitat de complir els pagaments compromesos i les obligacions concretes amb posterioritat a l'aprovació d'aquell; així mateix, es facilita la modificació del conveni o de l'acord extrajudicial de pagaments o de l'acord de refinançament homologat. Respecte d'aquests últims, es permet, a més, la presentació d'una nova sol·licitud sense la necessitat que transcorri un any des de la presentació de l'anterior.

En segon lloc, es tracta de potenciar i incentivar el finançament de les empreses per atendre les seves necessitats transitòries de liquiditat, qualificant de crèdits contra la massa, arribat el cas de liquidació, els crèdits derivats de compromisos de finançament o de prestació de garanties a càrrec de tercers, incloses les persones relacionades especialment amb el concursat, que figurin en la proposta de conveni o en la proposta de modificació del ja aprovat pel jutge. En aquest mateix sentit, amb la finalitat de facilitar el crèdit i la liquiditat de l'empresa, es qualifiquen d'ordinaris els crèdits de les persones vinculades especialment amb el deutor en els concursos que es puguin declarar dins dels dos anys següents a la declaració de l'estat d'alarma.

Finalment, per evitar l'augment previsible de litigiositat en relació amb la tramitació de concursos de creditors en els jutjats mercantils i de primera instància, s'estableix una sèrie de normes d'agilitació del procés concursal, com la confessió de la insolvència, la tramitació preferent de determinades actuacions tendents a la protecció dels drets dels treballadors, a mantenir la continuïtat de l'empresa i a conservar el valor de béns i drets, així com la simplificació de determinats actes i incidents (subhastes, impugnació d'inventari i llistes de creditors o aprovació de plans de liquidació).

Finalment, dins d'aquest capítol II s'estableixen dues normes que tracten d'atenuar temporalment i excepcionalment les conseqüències que tindria l'aplicació en la situació actual de les normes generals sobre dissolució de societats de capital i sobre declaració de concurs, de tal manera que es permeti a les empreses guanyar temps per poder reestructurar el seu deute, aconseguir liquiditat i compensar pèrdues, sigui per la recuperació de la seva activitat ordinària o bé per l'accés al crèdit o a les ajudes públiques. D'aquesta manera, s'amplia la suspensió del deure de sol·licitar la declaració de concurs de creditors fins al 31 de desembre de 2020 i es preveu que als efectes de la causa legal de dissolució per pèrdues no es computin les del present exercici.

Al fil d'això, en la disposició derogatòria es deroga l'article 43 del Reial decret llei 8/2020, de 17 de març, de mesures urgents extraordinàries per fer front a l'impacte econòmic i social de la COVID-19, que establia la suspensió del deure de sol·licitar el concurs durant la vigència de l'estat d'alarma i preveia que els jutges no admetrien a tràmit sol·licituds de concurs necessari fins transcorreguts dos mesos des de la finalització de l'estat esmentat.

Es tracta, en definitiva, d'evitar que l'escenari posterior a la superació de la crisi de la COVID-19 ens porti a declaracions de concurs o obertura de la fase de liquidació respecte d'empreses que podrien ser viables en condicions generals de mercat (un valor en funcionament superior al valor de liquidació), amb la destrucció consegüent de teixit productiu i de llocs de treball.

El capítol III regula mesures de caràcter organitzatiu i tecnològic destinades a afrontar de manera immediata les conseqüències, ja exposades, que ha tingut la crisi de la COVID-19 sobre l'Administració de justícia.

Així, s'hi estableix la celebració d'actes processals preferentment mitjançant la presència telemàtica dels intervinents per garantir la protecció de la salut de les persones i minimitzar el risc de contagi. No obstant això, en l'ordre jurisdiccional penal, la celebració de judicis preferentment mitjançant la presència telemàtica s'exceptua en els supòsits de procediments per delictes greus, en què la presència física de l'acusat és necessària.

Igualment, per atendre els mateixos fins, es limita l'accés del públic a totes les actuacions orals atenent les característiques de les sales de vistes. Es possibilita, així, el manteniment de les distàncies de seguretat i s'eviten les aglomeracions i el tràfec de persones a les seues judicials quan això no sigui imprescindible.

Amb la mateixa finalitat s'estableix un sistema d'atenció al públic per via telefònica o a través del correu electrònic habilitat a aquest efecte, de tal manera que es limita l'atenció presencial als supòsits estrictament necessaris i únicament mitjançant una cita prèvia.

La recuperació de l'activitat ordinària de les oficines judicials i fiscals requereix no dilatar el termini de reincorporació després de l'aixecament de les restriccions principals i d'aquesta manera establir mesures que coadjuvin a afrontar amb el mínim impacte possible l'increment de la litigiositat.

D'aquesta manera, es preveu la creació d'unitats judicials per al coneixement d'assumptes derivats de la COVID-19 i s'estableix la possibilitat que els lletrats i les lletrades de l'Administració de justícia puguin, durant el període de pràctiques, exercir funcions de substitució o reforç, entre altres mesures. Amb això es vol atendre la necessitat urgent de regularitzar la situació de jutjats i tribunals per fer efectiu el dret a la tutela judicial efectiva sense dilacions indegudes.

A més, aquest objectiu s'ha de compatibilitzar amb la protecció adequada de la salut del personal de l'Administració de justícia, de la resta de professionals i dels particulars que acudeixen a les seves seues. Per això, es necessiten mesures que comportin la distribució temporal de la prestació de serveis pel personal de les oficines judicials, de manera que puguin complir el seu horari habitual de manera successiva. Amb aquesta finalitat, s'estableixen jornades de treball de matí o tarda, i amb això s'evita la coincidència de tot el personal a les mateixes hores. El compliment d'aquest horari per personal diferent al servei de l'Administració de justícia, fins i tot sense ampliació de jornada, permet, a més, la celebració de judicis i vistes no només en horari de matí, sinó també durant les tardes.

En la disposició final primera es modifica la Llei 18/2011, de 5 de juliol, reguladora de l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació a l'Administració de justícia, facilitant l'accés remot a les aplicacions utilitzades per a la gestió processal, de manera que es fomenta el teletreball, i es modifica el sistema d'identificació i signatura reconeguts, dissociant l'un de l'altre, en els mateixos termes que la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques.

En particular, facilitar l'accés remot a les aplicacions utilitzades per a la gestió processal, així com l'accés dels ciutadans i les ciutadanes als serveis electrònics en l'Administració de justícia, implica que tots els òrgans, les oficines judicials i les fiscalies es dotin dels mitjans i instruments electrònics i dels sistemes d'informació necessaris i suficients per poder exercir la seva funció eficientment.

La disposició final segona modifica i amplia la «vacatio legis» de la Llei 20/2011, de 21 de juliol, del Registre Civil, fins al 30 d'abril de 2021. La conjuntura actual i la necessitat de concentrar els esforços en la recuperació de l'activitat en el Registre Civil impedeixen abordar en aquests moments el canvi organitzatiu i de funcionament que requereix en un període tan curt de temps, per la qual cosa és necessari ampliar-lo per garantir-ne l'entrada en vigor adequada i plena.

Amb la disposició final tercera s'introdueix una millora tècnica en la modificació de l'article 159.4 de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic, aprovada pel Reial decret llei 15/2020, de 21 d'abril, de mesures urgents complementàries per donar suport a l'economia i l'ocupació.

En les disposicions finals quarta i cinquena s'amplia la possibilitat de disponibilitat de plans de pensions per als treballadors per compte propi o autònoms als casos en què, sense cessar la seva activitat, hagin tingut una reducció, almenys, del 75 per cent en la seva facturació com a conseqüència de la situació de crisi sanitària.

La modificació es fa mitjançant ajustos puntuals en la redacció de la disposició addicional vintena del Reial decret llei 11/2020, de 31 de març, per afegir al supòsit ja recollit de cessament d'activitat el nou de reducció de facturació, almenys, en un 75 per cent; la definició del supòsit de reducció de facturació s'ajusta a l'emprada en la nova redacció que en fa el Reial decret llei 13/2020, de 7 d'abril, a l'article 17 del Reial decret llei 8/2020, de 17 de març, en relació amb la prestació extraordinària per cessament d'activitat. També es modifica l'article 23 del Reial decret llei 15/2020, de 21 d'abril, per concretar la justificació acreditativa d'aquesta situació davant l'entitat gestora de fons de pensions.

Sobre aquesta última qüestió, cal assenyalar que, per justificar la reducció de la facturació, es fa una remissió al que ja es preveu per a l'acreditació d'aquest volum de facturació en la sol·licitud de prestació pública extraordinària per cessament d'activitat de l'autònom que inclou el mateix supòsit de reducció del 75 per cent de la facturació. Amb això, la mateixa documentació serveix al treballador autònom per acreditar la seva circumstància de reducció de facturació tant en el cas de la prestació pública com en el de la disponibilitat dels seus plans de pensions.

Es mantenen tots els altres aspectes de la disponibilitat de plans de pensions regulats en els dos reials decrets llei, referents a la quantia, vinculada a la pèrdua d'ingressos nets estimats, i al període d'estat d'alarma i un mes addicional.

Així mateix, la disposició final quarta, tenint en compte l'evolució de la pandèmia i els seus efectes en els ingressos de moltes llars, amplia els terminis que estableixen els articles 4 i 8 del Reial decret llei 11/2020, de 31 de març, pel qual s'adopten mesures urgents complementàries en l'àmbit social i econòmic per fer front a la COVID-19, perquè l'arrendatari d'habitatge habitual pugui fer la sol·licitud d'ajornament temporal i extraordinari del pagament de la renda. També es modifiquen determinats aspectes de l'article 9 per donar més agilitat a la tramitació de la línia d'ajudes transitòries de finançament, de manera que pugui estar operativa per als arrendataris en situació de vulnerabilitat en el termini més breu possible.

III

L'article 86 de la Constitució espanyola permet al Govern dictar decrets llei «en cas d'una necessitat extraordinària i urgent», sempre que no afectin l'ordenament de les institucions bàsiques de l'Estat, els drets, els deures i les llibertats dels ciutadans que regula el títol I de la Constitució, el règim de les comunitats autònomes ni el dret electoral general.

El real decret llei constitueix un instrument constitucionalment lícit, sempre que el fi que justifica la legislació d'urgència sigui, tal com reiteradament ha exigint el nostre Tribunal Constitucional (sentències 6/1983, de 4 de febrer, F 5; 11/2002, de 17 de gener, F 4; 137/2003, de 3 de juliol, F 3, i 189/2005, de 7 juliol, F 3), subvenir a una situació concreta, dins dels objectius governamentals, que per raons difícils de preveure requereix una acció normativa immediata en un termini més breu que el requerit per la via normal o pel procediment d'urgència per a la tramitació parlamentària de les lleis, més quan la determinació del procediment esmentat no depèn del Govern. No hi ha cap dubte que la situació que afronta el nostre país per la declaració d'emergència de salut pública d'importància internacional, unida a la declaració d'estat d'alarma, generen la concurrència de motius que justifiquen la necessitat extraordinària i urgent d'adoptar diverses mesures.

En l'escenari actual de contenció i prevenció de la COVID-19, és urgent i necessari tallar l'epidèmia i evitar-ne la propagació per protegir la salut pública a la vegada que s'adopten per la via de la legislació d'excepció mesures de contingut econòmic i social per afrontar-ne les conseqüències en la nostra societat. Però també cal adoptar mesures organitzatives i processals que permetin l'activació de la justícia després de l'aixecament de la suspensió dels terminis processals que estableix la disposició addicional segona del Reial decret 463/2020, de 14 de març, pel qual es declara l'estat d'alarma per a la gestió de la situació de crisi sanitària ocasionada per la COVID-19, i que evitin el col·lapse dels jutjats i tribunals amb l'augment previsible de la litigiositat en determinats àmbits.

En aquest sentit, és important recordar que la Constitució espanyola reconeix el dret fonamental a un procés «sense dilacions indegudes» (article 24.2). La finalitat específica del dret rau en la garantia que el procés judicial, inclosa l'execució, s'ajusti a pautes temporals adequades (sentència del Tribunal Constitucional 35/1994, de 31 de gener).

Es tracta d'un concepte tecnicojurídic que el Tribunal Constitucional ha anat avaluant al llarg del temps i que no necessàriament coincideix amb la percepció ciutadana del que significa «retard» o «lentitud». La tutela judicial dels drets necessita temps perquè els principis fonamentals que la regeixen es puguin desplegar (dualitat de posicions, igualtat d'armes, contradicció). «Justícia tardana no és justícia», se sol dir amb encert, però tampoc no ho és «justícia instantània». Fa falta temps, però aquest no pot ser excessiu. Amb la finalitat de conciliar aquests principis, és urgent i necessari adoptar les mesures organitzatives adequades que permetin optimitzar els mitjans personals i materials existents i, al mateix temps, establir normes processals temporals que facilitin la celeritat de determinats procediments, i incorporar a aquests procediments les noves tecnologies. Respecte a aquest últim aspecte, també és urgent i necessari incorporar a l'Administració de justícia instruments que permetin adoptar les mesures de seguretat i mitigació de contagis recomanades per l'autoritat sanitària, i evitar desplaçaments a les seues judicials i aglomeracions de persones en espais reduïts.

Així mateix, davant aquest escenari inèdit, per la prolongació en el temps i per l'amplitud del seu espectre, la necessitat extraordinària i urgent d'aprovar aquest Reial decret llei s'inscriu en el judici polític o d'oportunitat que correspon al Govern (sentències del Tribunal Constitucional 61/2018, de 7 de juny, FJ 4; 142/2014, d'11 de setembre, FJ 3), i aquesta decisió, sens dubte, significa una ordenació de prioritats polítiques d'actuació (sentència del Tribunal Constitucional de 30 de gener de 2019, recurs d'inconstitucionalitat número 2208-2019), centrades en el compliment de la seguretat jurídica i la salut pública.

Els motius d'oportunitat que s'acaben d'exposar justifiquen àmpliament i raonadament l'adopció d'aquesta norma d'acord amb la jurisprudència del Tribunal Constitucional (sentències del Tribunal Constitucional 29/1982, de 31 de maig, FJ 3; 111/1983, de 2 de desembre, FJ 5; 182/1997, de 20 d'octubre, FJ 3).

En relació amb l'ús del reial decret llei com a instrument per introduir aquestes modificacions en l'ordenament, s'han de tenir en compte dos aspectes referits a les matèries que s'han vedat a aquest instrument normatiu i a la concurrència dels pressupòsits habilitadors que justifiquen la utilització d'aquesta classe de norma. En relació amb els primers, com assenyala l'article 86.1 de la nostra Constitució, els reials decrets llei «no podran afectar l'ordenament de les institucions bàsiques de l'Estat, els drets, els deures i les llibertats dels ciutadans regulats en el títol I, el règim de les comunitats autònomes ni el dret electoral general». En el cas d'aquest Reial decret llei, no s'afecta cap d'aquestes matèries.

En efecte, les regulacions que s'incorporen a la norma no comporten una afecció del nucli essencial de cap dels elements anteriors, atès que no s'hi regula cap institució bàsica de l'Estat, no s'hi afecta la naturalesa dels drets i deures dels ciutadans, no s'hi incorporen afeccions al règim de les comunitats autònomes, atès que no és objecte de cap d'aquestes mesures, i tampoc no té cap relació amb el règim electoral, de manera que no hi ha res en el seu contingut que obsti a la seva aprovació en aquest punt.

De conformitat amb el que disposa l'article 129 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, aquest Reial decret llei s'ajusta als principis de bona regulació.

Així, d'acord amb els principis de necessitat i eficàcia, la iniciativa es fonamenta en l'interès general que comporta atendre les circumstàncies socials i econòmiques excepcionals derivades de la crisi de salut pública provocada per la COVID-19; aquest és el moment d'adoptar mesures addicionals per subvenir a aquestes necessitats, i el reial decret llei constitueix l'instrument més adequat per garantir-ne la consecució.

La norma és concorde amb el principi de proporcionalitat perquè conté la regulació imprescindible per aconseguir l'objectiu de minimitzar l'impacte en l'activitat judicial davant la situació excepcional actual, i permet reactivar els procediments suspesos, agilitar determinats tràmits i procediments i incorporar les noves tecnologies en la pràctica judicial.

Igualment, s'ajusta al principi de seguretat jurídica, ja que estableix normes clares que assegurin la millor protecció dels drets del justiciable, i proporcionant certesa en la configuració de les institucions processals, tant en el que afecta els terminis i el còmput d'aquests com els procediments que s'agiliten.

Quant al principi de transparència, se n'exceptuen els tràmits de consulta pública i d'audiència i informació públiques, de conformitat amb l'article 26.11 de la Llei 50/1997, de 27 de novembre, del Govern.

Finalment, en relació amb el principi d'eficiència, aquest Reial decret llei no imposa cap càrrega administrativa que no estigui justificada i sigui la mínima i, en tot cas, proporcionada, en consideració a la situació particular existent i la necessitat de garantir el principi d'eficàcia en l'aplicació de les mesures adoptades.

Per tant, en el conjunt i en cadascuna de les mesures que s'adopten, hi concorren, per la seva naturalesa i finalitat, les circumstàncies d'una necessitat extraordinària i urgent que exigeix l'article 86 de la Constitució espanyola com a pressupòsits habilitadors per a l'aprovació d'un reial decret llei.

Aquest Reial decret llei es dicta a l'empara del que disposa l'article 149.1.1a, 5a, 6a, 8a, 13a i 18a de la Constitució espanyola, que atribueix a l'Estat la competència exclusiva sobre la regulació de les condicions bàsiques que garanteixin la igualtat de tots els espanyols en l'exercici dels drets i en el compliment dels deures constitucionals; l'Administració de justícia; la legislació mercantil; la legislació processal, sense perjudici de les especialitats necessàries que en aquest ordre derivin de les particularitats del dret substantiu de les comunitats autònomes; la legislació civil, sense perjudici de la conservació, la modificació i el desplegament per les comunitats autònomes dels drets civils, forals o especials, allà on n'hi hagi, en particular, en matèria d'ordenació dels registres i instruments públiques; les bases i la coordinació de la planificació general de l'activitat econòmica, i legislació bàsica sobre contractes i concessions administratives.

En virtut d'això, fent ús de l'autorització que conté l'article 86 de la Constitució espanyola, a proposta de la vicepresidenta tercera del Govern i ministra d'Afers Econòmics

i Transformació Digital, i del ministre de Justícia, i amb la deliberació prèvia del Consell de Ministres en la reunió del dia 28 d'abril de 2020,

DISPOSO:

CAPÍTOL I

Mesures processals urgents

Article 1. *Habilitació de dies a efectes processals.*

1. Es declaren hàbils per a totes les actuacions judicials, que, als efectes de l'article 183 de la Llei orgànica 6/1985, d'1 de juliol, del poder judicial, es declaren urgents, els dies 11 a 31 del mes d'agost de 2020. S'exceptuen d'aquesta previsió els dissabtes, diumenges i festius, excepte per a les actuacions judicials per a les quals aquests dies ja siguin hàbils d'acord amb les lleis processals.

2. Per garantir el compliment del que disposa l'apartat anterior i l'eficàcia de la mesura, el Consell General del Poder Judicial, la Fiscalia General de l'Estat, el Ministeri de Justícia i les comunitats autònomes amb competències en matèria de justícia han d'adoptar de manera coordinada, en els seus àmbits de competència respectius, les mesures necessàries per a la distribució de les vacances de jutges, magistrats, membres del Ministeri Fiscal, lletrats de l'Administració de justícia i altre personal funcionari al servei de l'Administració de justícia.

Article 2. *Còmput de terminis processals i ampliació del termini per interposar un recurs.*

1. Els termes i terminis que preveuen les lleis processals que hagin quedat suspesos per l'aplicació del que estableix la disposició addicional segona del Reial decret 463/2020, de 14 de març, pel qual es declara l'estat d'alarma per a la gestió de la situació de crisi sanitària ocasionada per la COVID-19, es tornen a computar des del seu inici, i, per tant, el primer dia del còmput és el següent hàbil a aquell en què deixi de tenir efecte la suspensió del procediment corresponent.

2. Els terminis per a l'anunci, la preparació, la formalització i la interposició de recursos contra sentències i altres resolucions que, de conformitat amb les lleis processals, posin fi al procediment i que es notifiquin durant la suspensió de terminis que estableix el Reial decret 463/2020, de 14 de març, així com les que es notifiquin dins dels vint dies hàbils següents a l'aixecament de la suspensió dels terminis processals suspesos, queden ampliat per un termini igual al que preveu per a l'anunci, la preparació, la formalització o la interposició del recurs la llei reguladora corresponent.

El que disposa el paràgraf anterior no s'aplica als procediments els terminis dels quals es van exceptuar de la suspensió d'acord amb el que estableix la disposició addicional segona del Reial decret 463/2020, de 14 de març.

Article 3. *Àmbit del procediment especial i sumari en matèria de família.*

Durant la vigència de l'estat d'alarma i fins a tres mesos després de la seva finalització, s'han de decidir a través del procediment especial i sumari que regulen els articles 3 a 5 d'aquest Reial decret llei les demandes següents:

a) Les que versin sobre pretensions relatives al restabliment de l'equilibri en el règim de visites o custòdia compartida quan un dels progenitors no hagi pogut atendre en els seus termes estrictes el règim establert i, si s'escau, la custòdia compartida vigent, com a conseqüència de les mesures adoptades pel Govern i les altres autoritats sanitàries a fi d'evitar la propagació de la COVID-19.

b) Les que tinguin per objecte sol·licitar la revisió de les mesures definitives sobre càrregues del matrimoni, pensions econòmiques entre cònjuges i aliments reconeguts als fills, adoptades en aplicació del que disposa l'article 774 de la Llei 1/2000, de 7 de gener,

d'enjudiciament civil, quan la revisió tingui com a fonament el fet que hagin variat substancialment les circumstàncies econòmiques dels cònjuges i dels progenitors com a conseqüència de la crisi sanitària produïda per la COVID-19.

c) Les que pretenguin l'establiment o la revisió de l'obligació de prestar aliments, quan les pretensions esmentades tinguin com a fonament el fet que hagin variat substancialment les circumstàncies econòmiques del parent obligat a aquesta prestació alimentària com a conseqüència de la crisi sanitària produïda per la COVID-19.

Article 4. *Competència.*

1. És competent per conèixer dels procediments a què es refereixen els paràgrafs a) i b) de l'article anterior el jutjat que hagi resolt sobre el règim de visites o custòdia compartida el reequilibri del qual s'insti o que hagi acordat les mesures definitives la revisió de les quals es pretengui.

2. És competent per conèixer del procediment que preveu el paràgraf c) de l'article anterior el jutjat que assenyala l'article 769.3 de la Llei 1/2000, de 7 de gener, quan es tracti de l'establiment de la prestació d'aliments reclamats per un progenitor contra l'altre en nom dels fills menors, i el jutjat que sigui competent en aplicació de les regles generals de l'article 50 de la Llei 1/2000, de 7 de gener, quan es tracti de la prestació d'aliments a favor de qualsevol altre alimentista. Quan la demanda versii sobre la revisió de la prestació d'aliments, hi és competent el jutjat que hagi resolt en el seu moment sobre aquesta demanda.

Article 5. *Tramitació.*

1. El procediment ha de començar mitjançant una demanda, amb el contingut i la forma propis del judici ordinari.

La demanda a què es refereixen els paràgrafs b) i c) de l'article 3 s'ha d'acompanyar amb un principi de prova documental, que consisteix en l'aportació del certificat expedit per l'entitat gestora de les prestacions en què figuri la quantia mensual percebuda en concepte de prestacions o subsidis de desocupació, en cas de situació legal de desocupació, o bé el certificat expedit per l'Agència Estatal d'Administració Tributària o per les administracions tributàries competents de la Comunitat Foral de Navarra o dels territoris històrics del País Basc, sobre la base de la declaració de cessament d'activitat declarada per l'interessat que acrediti el cessament d'activitat o la disminució d'ingressos, en el cas dels treballadors per compte propi.

2. El lletrat de l'Administració de justícia, un cop examinada la demanda, l'ha d'admetre mitjançant un decret o, quan consideri que hi pot haver falta de jurisdicció o competència, n'ha de donar compte al jutge perquè resolgui en aquest cas sobre la seva admissió.

3. Un cop admesa a tràmit la demanda, el lletrat de l'Administració de justícia ha d'acordar que se citi les parts, i el Ministeri Fiscal quan sigui procedent, a una vista, que s'ha de celebrar dins dels deu dies hàbils següents a la data d'admissió de la demanda.

4. Amb un caràcter previ a la celebració de la vista, es pot intentar que les parts arribin a un acord, que s'ha d'homologar judicialment. En cas que hi hagi algun menor interessat en l'objecte del procediment, aquest acord només es pot homologar considerant l'interès superior del menor.

Així mateix, prèviament a la celebració de la vista, en els procediments iniciats mitjançant la demanda a què es refereix el paràgraf a) de l'article 3, s'hi ha de donar audiència de manera reservada als fills menors si el tribunal ho considera necessari i, en tot cas, als majors de dotze anys.

5. La vista ha de començar donant la paraula a la part demandant, perquè ratifiqui la demanda o l'ampliï sense fer-hi variacions substancials, i tot seguit a la part demandada, perquè contesti a la demanda, i s'hi pot sol·licitar la recepció a prova del plet. Igualment, s'hi pot formular una reconvenció.

Les parts poden sol·licitar, almenys amb cinc dies d'antelació a la data de la vista, les proves que, havent-se de practicar en aquesta, requereixin una citació o un requeriment, o que se sol·licitin els documents, que tinguin institucions públiques o privades, i que no estiguin a la seva disposició.

Les parts han d'assistir a l'acte amb les proves de què s'intentin valer, i s'han de practicar les proves esmentades, així com les que pugui acordar d'ofici el jutge, en el mateix acte de la vista. Si això és impossible en relació amb alguna de les proves, aquestes s'han de practicar en el termini que assenyali el jutge, que no pot excedir els quinze dies.

6. Un cop practicades les proves, es pot concedir a les parts un torn de paraula per formular conclusions oralment.

7. Una vegada finalitzada la vista, l'òrgan judicial pot dictar una resolució, en forma de sentència o d'interlocutòria segons que correspongui, oralment o bé per escrit en el termini de tres dies hàbils. En cas que es dicti una resolució oralment, aquesta s'ha de documentar amb l'expressió de la decisió i d'una motivació succinta.

Un cop pronunciada oralment una resolució, si totes les persones que siguin part en el procés estan presents a l'acte per si mateixes o degudament representades i expressen la seva decisió de no interposar-hi un recurs, s'ha de declarar, en el mateix acte, la fermesa de la resolució.

Fora d'aquest cas, el termini per interposar-hi un recurs comença a comptar des de la notificació de la resolució degudament redactada.

8. Contra la resolució que posi fi al procediment s'hi pot interposar un recurs d'apel·lació.

9. En tot el que preveu aquest article és aplicable supletòriament el que disposa la Llei 1/2000, de 7 de gener, d'enjudiciament civil, per a la tramitació del judici verbal.

Article 6. Tramitació de la impugnació d'expedients de regulació temporal d'ocupació a què es refereix l'article 23 del Reial decret llei 8/2020, de 17 de març, de mesures urgents extraordinàries per fer front a l'impacte econòmic i social de la COVID-19.

1. S'han de tramitar de conformitat amb la modalitat processal de conflicte col·lectiu les demandes presentades pels subjectes legítims a què es refereix l'apartat 2 d'aquest article, quan versin sobre les suspensions i reduccions de jornada adoptades en aplicació del que preveu l'article 23 del Reial decret llei 8/2020, de 17 de març, i les mesures esmentades afectin més de cinc treballadors.

2. A més dels subjectes legítims de conformitat amb l'article 154 de la Llei 36/2011, de 10 d'octubre, reguladora de la jurisdicció social, està legitimada igualment per promoure el procediment de conflicte col·lectiu esmentat la comissió representativa que preveu la normativa laboral dictada per pal·liar els efectes derivats de la COVID-19 en relació amb els expedients de regulació temporal d'ocupació a què es refereix aquest article.

Article 7. Tramitació preferent de determinats procediments.

1. Durant el període que transcorri des de l'aixecament de la suspensió dels terminis processals que declara el Reial decret 463/2020, de 14 de març, i fins al 31 de desembre de 2020, s'han de tramitar amb preferència els expedients i procediments següents:

a) Els processos o expedients de jurisdicció voluntària en què s'adoptin les mesures a què es refereix l'article 158 del Codi civil, així com el procediment especial i sumari que preveuen els articles 3 a 5 d'aquest Reial decret llei.

b) En l'ordre jurisdiccional civil, els processos derivats de la falta de reconeixement per l'entitat creditora de la moratòria legal en les hipoteques d'habitatge habitual i d'immobles afectes a l'activitat econòmica, els processos derivats de qualssevol reclamacions que puguin plantejar els arrendataris per falta d'aplicació de la moratòria prevista legalment o de la pròrroga obligatòria del contracte, així com els procediments concursals de deutors que siguin persones naturals i que no tinguin la condició d'empresaris.

c) En l'ordre jurisdiccional contenciós administratiu, els recursos que s'interposin contra els actes i les resolucions de les administracions públiques pels quals es denegui l'aplicació d'ajudes i mesures previstes legalment per pal·liar els efectes econòmics de la crisi sanitària produïda per la COVID-19.

d) En l'ordre jurisdiccional social, tenen un caràcter urgent i preferent els processos per acomiadament o extinció de contracte, els derivats del procediment per declarar el deure i la forma de recuperació de les hores de treball no prestades durant el permís retribuït que preveu el Reial decret llei 10/2020, de 29 de març, pel qual es regula un permís retribuït recuperable per a les persones treballadores per compte d'altri que no prestin serveis essencials, a fi de reduir la mobilitat de la població en el context de la lluita contra la COVID-19; els procediments per aplicació del pla MECUIDA de l'article 6 del Reial decret llei 8/2020, de 17 de març; els procediments per a la impugnació individual, col·lectiva o d'ofici dels expedients de regulació temporal d'ocupació per les causes que regulen els articles 22 i 23 del Reial decret llei 8/2020, de 17 de març, i els que se substancien per fer efectiva la modalitat de treball a distància o l'adequació de les condicions de treball que preveu l'article 5 d'aquest.

2. El que disposa l'apartat anterior s'entén sense perjudici del caràcter preferent que tinguin reconegut altres procediments d'acord amb les lleis processals.

No obstant això, en l'ordre jurisdiccional social, els procediments per a la impugnació individual o col·lectiva dels expedients de regulació temporal d'ocupació per les causes que regulen els articles 22 i 23 del Reial decret llei 8/2020, de 17 de març; els que se substancien per fer efectiva la modalitat de treball a distància o l'adequació de les condicions de treball que preveu l'article 5 d'aquest i els procediments per a l'aplicació del pla MECUIDA que estableix l'article 6 del Reial decret llei 8/2020, de 17 de març, tenen un caràcter urgent a tots els efectes i són preferents respecte de tots els que es tramitin en el jutjat, excepte els que tinguin per objecte la tutela dels drets fonamentals i les llibertats públiques.

CAPÍTOL II

Mesures concursals i societàries

Article 8. *Modificació del conveni concursal.*

1. Durant l'any següent a comptar de la declaració de l'estat d'alarma, el concursat pot presentar una proposta de modificació del conveni que estigui en període de compliment. Ha d'acompanyar la sol·licitud amb una relació dels crèdits concursals que estiguin pendents de pagament i dels que, havent estat contrets durant el període de compliment del conveni, no hagin estat satisfets, un pla de viabilitat i un pla de pagaments.

La proposta de modificació s'ha de tramitar d'acord amb les mateixes normes establertes per a l'aprovació del conveni originari, si bé la tramitació ha de ser escrita, sigui quin sigui el nombre de creditors. Les majories del passiu exigibles per a l'acceptació de la proposta de modificació han de ser les mateixes que les exigides per a l'acceptació de la proposta del conveni originari, sigui quin sigui el contingut de la modificació. En cap cas la modificació no ha d'afectar els crèdits meritats o contrets durant el període de compliment del conveni originari ni els creditors privilegiats als quals s'hagi estès l'eficàcia del conveni o que s'hi hagin adherit una vegada aprovat, llevat que votin a favor de la proposta de modificació o s'hi adhereixin expressament.

2. El jutge ha de donar trasllat al concursat de totes les sol·licituds de declaració de l'incompliment del conveni que presentin els creditors dins dels sis mesos a comptar de la declaració de l'estat d'alarma, però no les ha d'admetre a tràmit fins que transcorrin tres mesos a comptar de la finalització d'aquest termini. Durant aquests tres mesos, el concursat pot presentar una proposta de modificació del conveni, que s'ha de tramitar amb prioritat a la sol·licitud de declaració d'incompliment.

3. Les mateixes regles són aplicables als acords extrajudicials de pagament.

Article 9. *Ajornament del deure de sol·licitar l'obertura de la fase de liquidació.*

1. Durant el termini d'un any a comptar de la declaració de l'estat d'alarma, el deutor no té el deure de sol·licitar la liquidació de la massa activa quan conegui la impossibilitat de complir els pagaments compromesos o les obligacions concretes amb posterioritat a l'aprovació del conveni concursal, sempre que el deutor presenti una proposta de modificació del conveni i aquesta s'admeti a tràmit dins del termini esmentat. La proposta de modificació del conveni s'ha de tramitar de conformitat amb el que estableix l'article 8.1.

2. Durant el termini que preveu l'apartat anterior, el jutge no ha de dictar una interlocutòria que obri la fase de liquidació encara que el creditor acrediti l'existència d'algun dels fets que poden fonamentar la declaració de concurs.

3. En cas d'incompliment del conveni aprovat o modificat dins dels dos anys a comptar de la declaració de l'estat d'alarma, tenen la consideració de crèdits contra la massa els crèdits derivats d'ingressos de tresoreria en concepte de préstecs, crèdits o altres negocis d'una naturalesa anàloga que s'hagin concedit al concursat o derivats de garanties personals o reals constituïdes a favor d'aquest per qualsevol persona, incloses les que, segons la llei, tinguin la condició de persones especialment relacionades amb ell, sempre que en el conveni o en la modificació consti la identitat de l'obligat i la quantia màxima del finançament a concedir o de la garantia a constituir.

Article 10. *Acords de refinançament.*

1. Durant el termini d'un any a comptar de la declaració de l'estat d'alarma, el deutor que tingui homologat un acord de refinançament pot assabentar el jutjat competent per a la declaració de concurs que ha iniciat o pretén iniciar de negociacions amb creditors per modificar l'acord que tingui en vigor o per assolir-ne un altre de nou, encara que no hagi transcorregut un any des de la sol·licitud d'homologació anterior.

2. Durant els sis mesos següents a la declaració de l'estat d'alarma, el jutge ha de donar trasllat al deutor de totes les sol·licituds de declaració d'incompliment de l'acord de refinançament que presentin els creditors, però no les ha d'admetre a tràmit fins que transcorri un mes a comptar de la finalització del termini de sis mesos esmentat. Durant aquell mes, el deutor pot assabentar el jutjat competent per a la declaració de concurs que ha iniciat o pretén iniciar de negociacions amb creditors per modificar l'acord que tingui en vigor homologat o per assolir-ne un altre de nou, encara que no hagi transcorregut un any des de la sol·licitud d'homologació anterior. Si, dins dels tres mesos següents a la comunicació al jutjat, el deutor no ha assolit un acord de modificació del que tingui en vigor o un altre de nou, el jutge ha d'admetre a tràmit les sol·licituds de declaració d'incompliment presentades pels creditors.

Article 11. *Règim especial de la sol·licitud de declaració del concurs de creditors.*

1. Fins al 31 de desembre de 2020, el deutor que estigui en estat d'insolvència no té el deure de sol·licitar la declaració de concurs, hagi comunicat o no al jutjat competent per a la declaració d'aquest l'obertura de negociacions amb els creditors per assolir un acord de refinançament, un acord extrajudicial de pagaments o adhesions a una proposta anticipada de conveni.

2. Fins al 31 de desembre de 2020, els jutges no han d'admetre a tràmit les sol·licituds de concurs necessari que s'hagin presentat des de la declaració de l'estat d'alarma. Si abans del 31 de desembre de 2020 el deutor ha presentat una sol·licitud de concurs voluntari, s'ha d'admetre aquesta a tràmit amb preferència, encara que sigui d'una data posterior a la sol·licitud de concurs necessari.

3. Si abans del 30 de setembre de 2020 el deutor ha comunicat l'obertura de negociacions amb els creditors per assolir un acord de refinançament, un acord extrajudicial de pagaments o adhesions a una proposta anticipada de conveni, cal atènyer-se al règim general que estableix la llei.

Article 12. Finançaments i pagaments per persones relacionades especialment amb el deutor.

1. En els concursos de creditors que es declarin dins dels dos anys següents a la declaració de l'estat d'alarma, tenen la consideració de crèdits ordinaris els derivats d'ingressos de tresoreria en concepte de préstecs, crèdits o altres negocis d'una naturalesa anàloga, que des de la declaració de l'estat d'alarma li hagin concedit al deutor els qui, segons la llei, tinguin la condició de persones relacionades especialment amb ell.

2. En els concursos de creditors que es declarin dins dels dos anys següents a la declaració de l'estat d'alarma, tenen la consideració de crèdits ordinaris aquells en què s'hagin subrogat els qui, segons la llei, tinguin la condició de persones relacionades especialment amb el deutor com a conseqüència dels pagaments dels crèdits ordinaris o privilegiats efectuats a compte d'aquest, a partir de la declaració d'aquest estat.

Article 13. Impugnació de l'inventari i de la llista de creditors.

1. En els concursos de creditors en què l'administració concursal encara no hagi presentat l'inventari provisional i la llista provisional de creditors i en els que es declarin dins dels dos anys a comptar de la declaració de l'estat d'alarma, en els incidents que s'incoïn per resoldre les impugnacions de l'inventari i de la llista de creditors, els únics mitjans de prova admissibles són les documentals i les pericials, sense que sigui necessària la celebració de vista llevat que el jutge del concurs resolgui una altra cosa.

2. La falta de contestació a la demanda per qualsevol dels demandats es considera assentiment, llevat que es tracti de creditors de dret públic.

3. Els mitjans de prova de què s'intentin valer les parts han d'acompanyar necessàriament la demanda incidental d'impugnació i les contestacions que es presentin.

Article 14. Tramitació preferent.

Fins que transcorri un any a comptar de la declaració de l'estat d'alarma, s'han de tramitar amb un caràcter preferent:

- a) Els incidents concursals en matèria laboral.
- b) Les actuacions orientades a l'alienació d'unitats productives o a la venda en bloc dels elements de l'actiu.
- c) Les propostes de conveni o de modificació dels que estiguin en període de compliment, així com els incidents d'oposició a l'aprovació judicial del conveni.
- d) Els incidents concursals en matèria de reintegració de la massa activa.
- e) L'admissió a tràmit de la sol·licitud d'homologació d'un acord de refinançament o de la modificació del que estigui vigent.
- f) L'adopció de mesures cautelars i, en general, qualssevol altres mesures que, segons el parer del jutge del concurs, puguin contribuir al manteniment i la conservació dels béns i drets.

Article 15. Alienació de la massa activa.

1. En els concursos de creditors que es declarin dins de l'any següent a la declaració de l'estat d'alarma i en els que estiguin en tramitació en la data esmentada, la subhasta de béns i drets de la massa activa ha de ser extrajudicial, fins i tot encara que el pla de liquidació estableixi una altra cosa.

2. S'exceptua del que estableix l'apartat anterior l'alienació, en qualsevol estat del concurs, del conjunt de l'empresa o d'una o diverses unitats productives, que es pot dur a terme mitjançant una subhasta, judicial o extrajudicial, o bé mitjançant qualsevol altra forma de realització autoritzada pel jutge d'entre les que preveu la Llei 22/2003, de 9 de juliol, concursal.

3. Si el jutge, en qualsevol estat del concurs, ha autoritzat la realització directa dels béns i drets afectes a un privilegi especial o la dació en pagament o per al pagament dels béns esmentats, cal atènyer-se als termes de l'autorització.

Article 16. Aprovació del pla de liquidació.

1. Quan a la finalització de l'estat d'alarma hagin transcorregut quinze dies des que el pla de liquidació hagi quedat de manifest a l'oficina del jutjat, el jutge ha de dictar una interlocutòria immediatament, en què, segons consideri convenient per a l'interès del concurs, aprovi el pla de liquidació, hi introdueixi les modificacions que consideri necessàries o oportunes o acordi la liquidació de conformitat amb les regles legals supletòries.

2. Quan a la finalització de la vigència de l'estat d'alarma el pla de liquidació presentat per l'administració concursal encara no estigui de manifest a l'oficina del jutjat, el lletrat de l'Administració de justícia ho ha d'acordar així immediatament i, una vegada transcorregut el termini legal per formular-hi observacions o propostes de modificació, n'ha d'assabentar el jutge del concurs perquè procedeixi d'acord amb el que estableix l'apartat anterior.

Article 17. Agilitació de la tramitació de l'acord extrajudicial de pagaments.

Durant l'any següent a la declaració de l'estat d'alarma es considera que l'acord extrajudicial de pagaments l'ha intentat el deutor sense èxit, si s'acredita que s'han produït dues faltes d'acceptació del mediador concursal per ser designat, als efectes d'iniciar el concurs consecutiu, que s'ha de comunicar al jutjat.

Article 18. Suspensió de la causa de dissolució per pèrdues.

1. Només als efectes de determinar la concurrència de la causa de dissolució que preveu l'article 363.1.e) del text refós de la Llei de societats de capital, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/2010, de 2 de juliol, no s'han de prendre en consideració les pèrdues del present exercici 2020. Si en el resultat de l'exercici 2021 s'aprecien pèrdues que deixin reduït el patrimoni net a una quantitat inferior a la meitat del capital social, els administradors han de convocar la celebració de la junta o bé la pot sol·licitar qualsevol soci en el termini de dos mesos a comptar del tancament de l'exercici de conformitat amb l'article 365 de la Llei esmentada per procedir a la dissolució de la societat, a menys que s'augmenti o es redueixi el capital en la mesura suficient.

2. El que disposa l'apartat anterior s'entén sense perjudici del deure de sol·licitar la declaració de concurs d'acord amb el que estableix aquest Reial decret llei.

CAPÍTOL III

Mesures organitzatives i tecnològiques

Article 19. Celebració d'actes processals mitjançant la presència telemàtica.

1. Durant la vigència de l'estat d'alarma i fins a tres mesos després de la seva finalització, constituït el jutjat o el tribunal a la seva seu, els actes de judici, les compareixences, les declaracions i les vistes i, en general, tots els actes processals, s'han de fer preferentment mitjançant la presència telemàtica, sempre que els jutjats, els tribunals i les fiscalies tinguin a la seva disposició els mitjans tècnics necessaris per fer-ho.

2. No obstant el que disposa l'apartat anterior, en l'ordre jurisdiccional penal és necessària la presència física de l'acusat en els judicis per delictes greus.

3. Les deliberacions dels tribunals han de tenir lloc en règim de presència telemàtica quan es disposi dels mitjans tècnics necessaris per fer-ho.

4. El que disposa l'apartat primer també és aplicable als actes que es practiquin a les fiscalies.

Article 20. Accés a les sales de vistes.

Amb la finalitat de garantir la protecció de la salut de les persones, durant la vigència de l'estat d'alarma i fins a tres mesos després de la seva finalització, l'òrgan judicial ha d'ordenar, en consideració a les característiques de les sales de vistes, l'accés del públic a totes les actuacions orals.

Article 21. Exploracions medicoforenses.

Durant la vigència de l'estat d'alarma i fins a tres mesos després de la seva finalització, els informes medicoforenses es poden fer basant-se únicament en la documentació mèdica existent a la seva disposició, sempre que això sigui possible.

Article 22. Dispensa de la utilització de togues.

Durant la vigència de l'estat d'alarma i fins a tres mesos després de la seva finalització, les parts que assisteixin a actuacions orals estan dispensades de l'ús de togues en les audiències públiques.

Article 23. Atenció al públic.

1. Durant l'estat d'alarma i fins a tres mesos després de la seva finalització, l'atenció al públic en qualsevol seu judicial o de la fiscalia s'ha de fer per via telefònica o a través del correu electrònic habilitat a aquest efecte, que ha de ser objecte de publicació a la pàgina web de la gerència territorial corresponent del Ministeri de Justícia o de l'òrgan que determinin les comunitats autònomes amb competències en matèria de justícia i que en l'àmbit de la jurisdicció militar està publicat a la pàgina web del Ministeri de Defensa, en l'enllaç corresponent; tot això, sempre que sigui possible en funció de la naturalesa de la informació requerida i, en tot cas, complint el que disposa la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals.

2. Per als casos en què sigui imprescindible acudir a la seu judicial o de la fiscalia, és necessari obtenir prèviament la cita corresponent, de conformitat amb els protocols que a aquest efecte estableixin les administracions competents, que han de preveure les particularitats de les compareixences davant els jutjats en funcions de guàrdia i els jutjats de violència sobre la dona.

Article 24. Òrgans judicials associats a la COVID-19.

1. De conformitat amb la Llei 38/1988, de 28 de desembre, de demarcació i de planta judicial, el Ministeri de Justícia, amb l'informe previ del Consell General del Poder Judicial i amb l'audiència preceptiva prèvia de la comunitat autònoma afectada, pot transformar els òrgans judicials que estiguin pendents d'entrada en funcionament en el moment de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei en òrgans judicials que coneguin exclusivament de procediments associats a la COVID-19.

2. S'habilita el Ministeri de Justícia perquè, oït el Consell General del Poder Judicial, pugui anticipar l'entrada en funcionament dels òrgans judicials corresponents a la programació de 2020, i tots o alguns d'aquests òrgans es poden dedicar amb un caràcter exclusiu al coneixement de procediments associats a la COVID-19.

Article 25. Assignació preferent de jutges d'adscripció territorial.

Els jutges d'adscripció territorial per designació del president del Tribunal Superior de Justícia poden exercir les seves funcions jurisdiccionals, amb un caràcter preferent, en òrgans judicials que coneguin de procediments associats a la COVID-19.

Article 26. Actuacions dins d'un mateix centre de destinació.

1. Durant la vigència de l'estat d'alarma i fins a tres mesos després de la seva finalització, els secretaris coordinadors provincials poden assignar als lletrats de l'Administració de justícia i a altres funcionaris al servei de l'Administració de justícia destinats en qualsevol de les unitats processals de suport directe a òrgans judicials la realització de qualsevol de les funcions que, sent pròpies del cos a què pertanyen, estiguin atribuïdes a qualssevol altres unitats.

2. En els partits judicials en què no estiguin aprovades les relacions corresponents de llocs de treball, l'assignació de funcions, en el mateix període que estableix l'apartat anterior, es pot fer entre el personal destinat en qualsevol òrgan unipersonal o col·legiat.

3. En l'assignació que regulen els dos apartats anteriors s'ha de donar preferència als lletrats i les lletrades d'Administració de justícia i a altre personal al servei de l'Administració de justícia que accedeixin voluntàriament i en cap cas no implica variació de retribucions.

La decisió d'assignació s'ha d'adoptar, en tot cas, mitjançant una resolució motivada que es fonamenti en el fet que la mesura és imprescindible per garantir la prestació correcta del servei.

Així mateix, aquesta assignació només es pot fer entre unitats o òrgans que radiquin en el mateix municipi i que pertanyin al mateix ordre jurisdiccional en què el lletrat o funcionari exerceixi la seva activitat professional.

Article 27. Jornada laboral.

1. Durant l'estat d'alarma i fins a tres mesos després de la seva finalització, s'han d'establir, per als lletrats de l'Administració de justícia i per a la resta del personal al servei de l'Administració de justícia, jornades de treball de matí i tarda per a tots els serveis i òrgans jurisdiccional.

2. El Ministeri de Justícia i les comunitats autònomes amb competències en matèria de justícia han d'establir la distribució de la jornada i la fixació dels horaris de conformitat amb el que estableix la Llei orgànica 6/1985, d'1 de juliol, del poder judicial.

Article 28. Substitució i reforç de lletrats de l'Administració de justícia en pràctiques.

1. Fins al 31 de desembre de 2020, els ensenyaments pràctics dels cursos de formació inicial del cos de lletrats de l'Administració de justícia a què es refereix l'article 24 de l'Estatut de l'organisme autònom Centre d'Estudis Jurídics, aprovat pel Reial decret 312/2019, de 26 d'abril, es poden fer exercint tasques de substitució i reforç quan així ho determini la direcció del centre, i tenen preferència sobre els lletrats o les lletrades substituïts en qualsevol crida per a l'exercici d'aquestes funcions.

2. Les lletrades i els lletrats de l'Administració de justícia que duguin a terme les tasques de substitució i reforç d'acord amb l'apartat anterior han d'exercir les seves funcions amb una amplitud idèntica a la dels titulars i han de quedar a disposició de la secretaria de govern corresponent.

La persona titular de la secretaria de govern ha d'elaborar un informe sobre la dedicació i el rendiment en l'exercici de les seves funcions, que ha de remetre al Centre d'Estudis Jurídics per a la seva avaluació.

3. En tot cas, el Centre d'Estudis Jurídics ha de garantir la tutoria adequada de les pràctiques, i, a aquest efecte, les secretaries de govern han de prestar la col·laboració deguda.

4. Les lletrades i els lletrats de l'Administració de justícia en pràctiques que duguin a terme tasques de substitució i reforç han de percebre la totalitat de les retribucions corresponents al lloc de treball exercit, que ha d'abonar el Ministeri de Justícia.

Disposició addicional primera. *Ampliació de terminis en l'àmbit del Registre Civil.*

1. En els expedients d'autorització per contreure matrimoni en què hagi recaigut una resolució estimatòria es concedeix automàticament un termini d'un any per a la celebració del matrimoni, a computar des de la finalització de l'estat d'alarma.

2. El que disposa l'article anterior s'aplica igualment als expedients en què no hagi transcorregut el termini d'un any des de la publicació d'edictes, de la seva dispensa o de les diligències substitutòries que preveu l'article 248 del Reglament de la Llei del Registre Civil, aprovat pel Decret de 14 de novembre de 1958.

3. Durant la vigència de l'estat d'alarma i fins a tres mesos després de la seva finalització s'amplia a cinc dies naturals el termini de 72 hores que l'article 46.1 de la Llei 20/2011, de 21 de juliol, del Registre Civil, estableix perquè la direcció d'hospitals, clíniques i establiments sanitaris comuniqui a l'Oficina del Registre Civil que correspongui cadascun dels naixements que hagin tingut lloc al centre sanitari.

Disposició addicional segona. *Suspensió de la causa de dissolució de l'article 96.1.e) de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic.*

El que preveu l'article 96.1.e) i 96.3 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic, no és aplicable per als comptes anuals aprovats durant els exercicis 2020, 2021 i 2022.

Disposició addicional tercera. *Adequació de determinades disposicions a la jurisdicció militar.*

1. La referència als lletrats i les lletrades de l'Administració de justícia que recullen els articles 1, 2 i 26 d'aquest Reial decret llei s'ha d'entendre també referida als secretaris relators en l'àmbit de la jurisdicció militar.

2. El que disposa l'article 19 no és aplicable als processos penals militars.

Disposició addicional quarta. *Actes de comunicació del Ministeri Fiscal.*

Se suspèn l'aplicació del que disposa l'article 151.2 de la Llei 1/2000, de 7 de gener, d'enjudiciament civil, en relació amb els actes de comunicació del Ministeri Fiscal, fins al 31 de desembre de 2020. Fins a la data esmentada, el termini que regula aquest article és de 10 dies naturals.

Disposició transitòria primera. *Règim transitori de les actuacions processals.*

1. Les normes d'aquest Reial decret llei s'apliquen a totes les actuacions processals que es duguin a terme a partir de la seva entrada en vigor, sigui quina sigui la data d'iniciació del procés en què aquelles es produeixin.

2. No obstant això, les normes d'aquest Reial decret llei que tinguin un termini determinat de durada s'hi han de subjectar.

Disposició transitòria segona. *Previsions en matèria de concurs de creditors.*

1. Si durant la vigència de l'estat d'alarma i fins a la data d'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei s'ha presentat alguna sol·licitud de concurs necessari, s'hi aplica el que disposa l'article 11.

2. Si durant la vigència de l'estat d'alarma i fins a la data d'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei algun deutor ha presentat una sol·licitud d'obertura de la fase de liquidació davant la impossibilitat de complir els pagaments compromesos i les obligacions concretes amb posterioritat a l'aprovació del conveni, el jutge no ha de proveir sobre aquesta si el deutor presenta una proposta de modificació del conveni de conformitat amb les disposicions d'aquest Reial decret llei.

3. Si en la data d'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei algun creditor ha presentat una sol·licitud d'obertura de la fase de liquidació o de declaració d'incompliment de conveni, s'hi aplica el que disposen els articles 8 i 9.

Disposició derogatòria única.

Queda derogat l'article 43 del Reial decret llei 8/2020, de 17 de març, de mesures urgents extraordinàries per fer front a l'impacte econòmic i social de la COVID-19.

Disposició final primera. *Modificació de la Llei 18/2011, de 5 de juliol, reguladora de l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació a l'Administració de justícia.*

Es modifica la Llei 18/2011, de 5 de juliol, reguladora de l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació a l'Administració de justícia, en els termes següents.

U. Es modifica el paràgraf f) de l'article 4.2, que queda redactat de la manera següent:

«f) A utilitzar els sistemes d'identificació i signatura que estableixen els articles 9 i 10 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques.»

Dos. Es modifica el paràgraf d) de l'article 6.2, que queda redactat de la manera següent:

«d) A utilitzar els sistemes d'identificació i signatura que estableixen els articles 9 i 10 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, sempre que l'esmentat sistema l'identifiqui de forma unívoca com a professional per a qualsevol tràmit electrònic amb l'Administració en els termes que estableixen les lleis processals.

A aquest efecte, el Consell General o el superior corresponent ha de posar a disposició de les oficines judicials els protocols i sistemes d'interconnexió que permetin l'accés necessari per mitjans electrònics al registre de professionals col·legiats exercents que preveu l'article 10 de la Llei 2/1974, de 13 de febrer, sobre els col·legis professionals, de manera que garanteixi que hi constin les seves dades professionals, com ara número de col·legiat, domicili professional, número de telèfon i de fax i adreça de correu electrònic.»

Tres. S'afegeix un segon paràgraf a l'article 8, amb la redacció següent:

«Les administracions competents han de proporcionar els mitjans segurs perquè aquests sistemes siguin plenament accessibles i operatius sense la necessitat que els usuaris es trobin físicament a les seus de llurs òrgans, oficines o fiscalies respectius.»

Quatre. Es modifica la disposició addicional cinquena, que queda amb la redacció següent:

«Disposició addicional cinquena. *Dotació de mitjans i instruments electrònics i sistemes d'informació.*

Les administracions competents en matèria de justícia han de dotar tots els òrgans, les oficines judicials i les fiscalies dels mitjans i instruments electrònics i dels sistemes d'informació necessaris i suficients per poder exercir la seva funció eficientment. Aquests sistemes han de ser plenament accessibles i operatius sense la necessitat que els usuaris es trobin físicament a les seus de llurs òrgans, oficines o fiscalies respectius, amb respecte a les polítiques internes que garanteixin el dret a la desconexió digital que recullen l'article 14.j.bis i l'article 88 del text refós de la Llei de l'Estatut bàsic de l'empleat públic, aprovat pel Reial decret legislatiu 5/2015,

de 30 d'octubre. Així mateix, han de formar els seus integrants en l'ús i utilització d'aquests mitjans i instruments.»

Disposició final segona. *Modificació de la disposició final desena de la Llei 20/2011, de 21 de juliol, del Registre Civil.*

Es modifica la disposició final desena de la Llei 20/2011, de 21 de juliol, del Registre Civil, que passa a tenir la redacció següent:

«Disposició final desena. *Entrada en vigor.*

Aquesta Llei entra en vigor el 30 d'abril de 2021, excepte les disposicions addicionals setena i vuitena i les disposicions finals tercera i sisena, que entren en vigor l'endemà de la publicació en el "Butlletí Oficial de l'Estat", i excepte els articles 49.2 i 53 del mateix text legal, que entren en vigor el dia 30 de juny de 2017.

El que disposa el paràgraf anterior s'entén sense perjudici de l'entrada en vigor el 15 d'octubre de 2015 dels articles 44, 45, 46, 47, 49.1, 2 i 4, 64, 66 i 67.3, i la disposició addicional novena, en la redacció que en fa l'article 2 de la Llei 19/2015, de 13 de juliol, de mesures de reforma administrativa en l'àmbit de l'Administració de justícia i del Registre Civil.

Fins a l'entrada completa en vigor d'aquesta Llei, el Govern ha d'adoptar les mesures i els canvis normatius necessaris que afectin l'organització i el funcionament dels registres civils.»

Disposició final tercera. *Modificació de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic, per la qual es transposen a l'ordenament jurídic espanyol les directives del Parlament Europeu i del Consell 2014/23/UE i 2014/24/UE, de 26 de febrer de 2014.*

Amb efectes des de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei i vigència indefinida, es modifiquen els paràgrafs d) i f) de l'article 159.4 de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic, per la qual es transposen a l'ordenament jurídic espanyol les directives del Parlament Europeu i del Consell 2014/23/UE i 2014/24/UE, de 26 de febrer de 2014, que queden redactats de la manera següent:

«d) L'oferta s'ha de presentar en un únic sobre o arxiu electrònic en els supòsits en què en el procediment no es prevegin criteris d'adjudicació la quantificació dels quals depengui d'un judici de valor. En cas contrari, l'oferta s'ha de presentar en dos sobres o arxius electrònics.

Els sobres o arxius electrònics que contenen la proposició s'han d'obrir per l'ordre que sigui procedent de conformitat amb el que estableix l'article 145 en funció del mètode aplicable per valorar els criteris d'adjudicació que estableixen els plecs. Els ha d'obrir la mesa de contractació a què es refereix l'apartat 6 de l'article 326 d'aquesta Llei.»

«f) En tot cas, la valoració a què es refereix la lletra anterior s'ha d'efectuar abans de l'obertura del sobre o l'arxiu electrònic que contingui l'oferta avaluable a través de criteris quantificables mitjançant la mera aplicació de fórmules.

Després de l'obertura del sobre o l'arxiu electrònic, en la mateixa sessió, la mesa ha de procedir a:

1r Amb l'exclusió prèvia, si s'escau, de les ofertes que no compleixin els requeriments del plec, avaluar i classificar les ofertes.

2n Fer la proposta d'adjudicació a favor del candidat amb la millor puntuació.

3r Comprovar en el Registre oficial de licitadors i empreses classificades que l'empresa està degudament constituïda, el signant de la proposició té poder bastant per formular l'oferta, té la solvència econòmica, financera i tècnica o, si s'escau, la classificació corresponent i no està incursa en cap prohibició per contractar.

4t Requerir l'empresa que ha obtingut la millor puntuació mitjançant una comunicació electrònica per tal que constitueixi la garantia definitiva, així com que aporti el compromís a què es refereix l'article 75.2 i la documentació justificativa que disposa efectivament dels mitjans que s'hagi compromès a dedicar o adscriure a l'execució del contracte de conformitat amb l'article 76.2; i tot això en el termini de set dies hàbils a comptar de l'enviament de la comunicació.

En cas que l'oferta del licitador que hagi obtingut la millor puntuació es presumeixi que és anormalment baixa perquè es donen els supòsits que preveu l'article 149, la mesa, un cop dutes a terme les actuacions que recullen els punts 1r i 2n anteriors, ha de seguir el procediment que preveu l'article esmentat, si bé el termini màxim perquè el licitador justifiqui la seva oferta no pot superar els 5 dies hàbils des de l'enviament de la comunicació corresponent.

Un cop presentada la garantia definitiva i, en els casos en què sigui preceptiva, amb la fiscalització prèvia del compromís de la despesa per la Intervenció en els termes que preveu la Llei 47/2003, de 26 de novembre, general pressupostària, en un termini no superior a 5 dies, s'ha de procedir a adjudicar el contracte a favor del licitador proposat com a adjudicatari, i s'ha de procedir, una vegada adjudicat, a formalitzar-lo.

En cas que en el termini atorgat a aquest efecte el candidat proposat com a adjudicatari no presenti la garantia definitiva, s'ha d'efectuar una proposta d'adjudicació a favor del següent candidat en puntuació, i se li ha d'atorgar el termini corresponent per constituir la garantia definitiva esmentada.

En el supòsit que l'empresari hagi de presentar qualsevol altra documentació que no estigui inscrita en el Registre de licitadors, aquesta s'ha d'aportar en el termini de 7 dies hàbils establert per presentar la garantia definitiva.»

Disposició final quarta. Modificació del Reial decret llei 11/2020, de 31 de març, pel qual s'adopten mesures urgents complementàries en l'àmbit social i econòmic per fer front a la COVID-19.

Es modifica el Reial decret llei 11/2020, de 31 de març, pel qual s'adopten mesures urgents complementàries en l'àmbit social i econòmic per fer front a la COVID-19, en els termes següents:

U. L'apartat 1 de l'article 4 queda redactat de la manera següent:

«1. La persona arrendatària d'un contracte d'habitatge habitual subscrit a l'empara de la Llei 29/1994, de 24 de novembre, d'arrendaments urbans, que es trobi en situació de vulnerabilitat econòmica, tal com la defineix l'article següent, pot sol·licitar de la persona arrendadora quan aquesta sigui una empresa o una entitat pública d'habitatge o un gran tenidor, entenent com a tal la persona física o jurídica que sigui titular de més de deu immobles urbans, exclosos garatges i trasters, o una superfície construïda de més de 1.500 m², en el termini de tres mesos des de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei, l'ajornament temporal i extraordinari en el pagament de la renda, sempre que l'ajornament o la condonació total o parcial d'aquesta no s'hagi aconseguit ja amb caràcter voluntari per un acord entre les dues parts.»

Dos. L'apartat 1 de l'article 8 queda redactat de la manera següent:

«1. La persona arrendatària d'un contracte d'habitatge habitual subscrit a l'empara de la Llei 29/1994, de 24 de novembre, d'arrendaments urbans, que es trobi en situació de vulnerabilitat econòmica, tal com la defineix l'article 5, pot sol·licitar de la persona arrendadora, quan aquesta no sigui cap de les que comprèn l'article 4, en el termini de tres mesos des de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei i en els termes que recullen els apartats 2 a 4 següents, l'ajornament temporal i

extraordinari en el pagament de la renda, sempre que aquest ajornament o la condonació total o parcial d'aquella no s'hagi acordat prèviament entre les dues parts amb caràcter voluntari.»

Tres. L'article 9 queda redactat de la manera següent:

«Article 9. Aprovació d'una línia d'avalis per a la cobertura a compte de l'Estat del finançament a arrendataris en situació de vulnerabilitat social i econòmica com a conseqüència de l'expansió de la COVID-19.

1. Per tal de proporcionar cobertura financera per fer front a les despeses d'habitatge per part de les llars que es trobin en situacions de vulnerabilitat social i econòmica com a conseqüència de l'expansió de la COVID-19, s'autoritza el Ministeri de Transports, Mobilitat i Agenda Urbana perquè, mitjançant un conveni amb l'Institut de Crèdit Oficial, per un termini de fins a catorze anys, s'implementi una línia d'avalis amb cobertura total de l'Estat, perquè les entitats de crèdit puguin oferir ajudes transitòries de finançament a les persones que es trobin en la situació de vulnerabilitat esmentada, en forma de préstec amb un termini de devolució de fins a sis anys, prorrogable excepcionalment per uns altres quatre i sense que, en cap cas, meriti cap tipus de despeses ni interessos per al sol·licitant.

2. Les ajudes transitòries de finançament són finalistes, s'han de dedicar al pagament de la renda de l'arrendament d'habitatge habitual i poden cobrir un import màxim de sis mensualitats de renda.

3. A aquestes ajudes transitòries de finançament poden accedir tots els arrendataris que es trobin en situació de vulnerabilitat sobrevinguda com a conseqüència de l'expansió de la COVID-19, d'acord amb els criteris i els requisits que es defineixin a través d'una ordre del Ministeri de Transports, Mobilitat i Agenda Urbana, que han d'incloure en tot cas, i com a mínim, les situacions que defineix l'article 5 d'aquest Reial decret llei. Aquesta ordre no necessita un desplegament normatiu posterior per aplicar-la i ha de complir en tot cas la normativa de la Unió Europea en matèria d'ajudes d'Estat.

4. L'ordre del Ministeri de Transports, Mobilitat i Agenda Urbana que estableix l'apartat anterior no està subjecta a l'autorització del Consell de Ministres, que preveu l'article 10.2 de la Llei 38/2003, de 17 de novembre, general de subvencions.

5. Als efectes de l'aplicació de les ajudes transitòries de finançament, s'estableix que en el mateix acte de concessió del préstec per part de l'entitat de crèdit de conformitat amb la regulació establerta s'entén concedida la subvenció de despeses i interessos que comporti el préstec esmentat, per la qual cosa no requereix una resolució de concessió del Ministeri de Transports, Mobilitat i Agenda Urbana. Les ajudes en la modalitat de subvenció de tipus d'interès les finança el Ministeri de Transports, Mobilitat i Agenda Urbana amb càrrec a l'aplicació pressupostària 17.09.261N.481, «Bonificació de despeses i interessos per la concessió de préstecs a arrendataris en situació de vulnerabilitat per la COVID-19». Aquest crèdit té la consideració d'ampliable. La verificació del compliment dels requisits dels beneficiaris de la subvenció l'ha de fer "ex post" el Ministeri de Transports, Mobilitat i Agenda Urbana, de conformitat amb la normativa d'aplicació.

6. El conveni del Ministeri de Transports, Mobilitat i Agenda Urbana amb l'Institut de Crèdit Oficial a què es refereix l'apartat 1 i l'ordre del Ministeri de Transports, Mobilitat i Agenda Urbana que esmenten els apartats anteriors queden exceptuats de l'aplicació del que disposen els apartats sisè i setè de l'Acord del Consell de Ministres de 27 de desembre de 2019, pel qual s'estableixen els criteris d'aplicació de la pròrroga per al 2020 dels pressupostos generals de l'Estat vigents l'any 2019. Addicionalment, al conveni li és aplicable el règim especial que preveu l'article 39 del Reial decret llei 8/2020, de 17 de març, de mesures urgents extraordinàries per fer front a l'impacte econòmic i social de la COVID-19.»

Quatre. El paràgraf c) de l'apartat 1 de la disposició addicional vintena queda redactat de la manera següent:

«c) En el cas dels treballadors per compte propi que s'hagin integrat prèviament en un règim de la Seguretat Social com a tals, o en un règim de mutualisme alternatiu a aquesta, i com a conseqüència de la situació de crisi sanitària ocasionada per la COVID-19 hagin cessat en la seva activitat o, quan sense haver cessat en la seva activitat, la seva facturació el mes natural anterior al mes en què se sol·licita la disponibilitat del pla de pensions s'hagi reduït, almenys, en un 75 per cent en relació amb la mitjana de facturació del semestre natural anterior, sempre que no es trobin en algun dels dos supòsits que recullen els paràgrafs següents.

En el cas dels treballadors autònoms agraris de produccions de caràcter estacional inclosos en el sistema especial per a treballadors per compte propi agrari, així com els treballadors de produccions pesqueres, marisqueres o de productes específics de caràcter estacional inclosos en el règim especial de treballadors del mar, quan la seva facturació mitjana els mesos de campanya de producció anteriors al mes en què se sol·licita la prestació es vegi reduïda, almenys, en un 75 per cent en relació amb els mateixos mesos de la campanya de l'any anterior.

En el cas dels treballadors autònoms que duguin a terme activitats en algun dels codis següents de la CNAE 2009: 5912, 5915, 5916, 5920 i entre el 9001 i el 9004 tots dos inclosos, sempre que, no cessant en la seva activitat, la seva facturació el mes natural anterior al mes en què se sol·licita la prestació es vegi reduïda, almenys, en un 75 per cent en relació amb l'efectuada els 12 mesos anteriors.»

Disposició final cinquena. *Modificació del Reial decret llei 15/2020, de 21 d'abril, de mesures urgents complementàries per donar suport a l'economia i l'ocupació.*

U. El paràgraf c) de l'article 23.2 queda redactat de la manera següent:

«c) En el supòsit que sigui un treballador per compte propi que hagi estat prèviament integrat en un règim de la Seguretat Social com a tal, o en un règim de mutualisme alternatiu a aquesta, i hagi cessat en la seva activitat o la facturació del qual s'hagi reduït en un 75 per cent com a conseqüència de l'estat d'alarma decretat pel Govern, s'ha de presentar, segons que correspongui:

1r El certificat expedit per l'Agència Estatal de l'Administració Tributària o l'òrgan competent de la comunitat autònoma, si s'escau, sobre la base de la declaració de cessament d'activitat declarada per l'interessat, o

2n la informació comptable que justifiqui la reducció de la facturació en els mateixos termes que els que estableix l'article 17.10 del Reial decret llei 8/2020, de 17 de març, per justificar la reducció de la facturació en la prestació extraordinària per cessament d'activitat dels treballadors per compte propi afectats per la declaració de l'estat d'alarma. Els treballadors per compte propi que no estiguin obligats a portar els llibres que acreditin el volum d'activitat han d'acreditar la reducció de la facturació per qualsevol mitjà de prova admès en dret.»

Dos. El paràgraf c) de l'article 23.3.1r queda redactat de la manera següent:

«c) En el supòsit de treballadors per compte propi que hagin estat prèviament integrats en un règim de la Seguretat Social com a tal, o en un règim de mutualisme alternatiu a aquesta, i hagin cessat en la seva activitat o la facturació dels quals s'hagi reduït en un 75 per cent com a conseqüència de l'estat d'alarma decretat pel Govern: els ingressos nets que s'hagin deixat de percebre durant un període de còmput màxim igual a la vigència de l'estat d'alarma més un mes addicional, estimats mitjançant la declaració anual de l'impost sobre la renda de les persones físiques corresponent a l'exercici anterior i, si s'escau, el pagament fraccionat de

l'impost sobre la renda de les persones físiques i les autoliquidacions de l'impost sobre el valor afegit corresponents a l'últim trimestre.»

Disposició final sisena. *Títol competencial.*

Aquest Reial decret llei es dicta a l'empara del que disposa l'article 149.1.1a, 5a, 6a, 8a, 13a i 18a de la Constitució espanyola, que atribueix a l'Estat la competència exclusiva sobre la regulació de les condicions bàsiques que garanteixin la igualtat de tots els espanyols en l'exercici dels drets i en el compliment dels deures constitucionals; l'Administració de justícia; la legislació mercantil; la legislació processal, sense perjudici de les especialitats necessàries que en aquest ordre derivin de les particularitats del dret substantiu de les comunitats autònomes; la legislació civil, sense perjudici de la conservació, la modificació i el desplegament per les comunitats autònomes dels drets civils, forals o especials, allà on n'hi hagi, en particular, en matèria d'ordenació dels registres i instruments públics; les bases i la coordinació de la planificació general de l'activitat econòmica, i la legislació bàsica sobre contractes i concessions administratives.

Disposició final setena. *Entrada en vigor.*

Aquest Reial decret llei entra en vigor l'endemà de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Madrid, 28 d'abril de 2020.

FELIPE R.

El president del Govern,
PEDRO SÁNCHEZ PÉREZ-CASTEJÓN